

Enschede Tentoonstellingsstad 1908-1962 (IV)

Zevenmijls 1930

De electriciteitstentoonstelling voor Nederland en Westfalen "Zevenmijls" werd van 19 t/m 30 juni 1930 gehouden op het vroegere erve Zeggelt noordelijk van de Jozefkerk aan de Oldenzaalsestraat. Het doel was "door volledig aanschouwelijk onderricht te wijzen op de verstrekkende zakelijke, zowel als ideële belangen, welke besloten liggen in een zo spoedig mogelijke volkomen electrificatie van alle bedrijfsgeledingen".

Een tentoonstelling moet een naam hebben, een korte naam, liefst een woord dat gemakkelijk in de mond ligt. Het voorbereidend comité gaf de tentoonstelling de naam "Zevenmijls", hiermede tot uitdrukking brengend de reuze schreden waarmee de electrotechniek was gevorderd. De enorme vaart die deze techniek had doorgemaakt werd op deze tentoonstelling uitgebeeld met toepassingen van de electriciteit in 21 groepen. De voorhal aan de Nieuwe Schoolweg met lichttoren werd ingericht door het Twentsch Centraal Station voor Electricische Stroomlevering te Hengelo (O).

Hierin bevond zich een 500.000 volt Stoot- beproevingsinstallatie.

138 exposanten

In de afdeling Algemene Electrotechniek bevonden zich de stands van 138 exposanten met hun electro-technische produkten, zoals gloeilampen, radio's, uurwerken, huishoudelijke apparaten, machines, telefooninstallaties, fornuizen, kabels, motoren, kantoormachines, koelkasten, medische apparaten en vele andere.

Bij het restaurant was een electro-model-restaurant-keuken ingericht. Een geheel electrisch gedreven inrichting bestaande uit ovens, geysers, koffie- en theezetmachines, kookketels, kneedmachines, vleessnijmachines, weegmachines, koelkasten en vaatwasmachines. Zeer aantrekkelijk was de ingerichte winkelstraat, de Edisonstraat genoemd, met model verlichte etalages van 22 exposanten, waaronder een model-slaggerswinkel in vol bedrijf.

Tussen de afdeling Algemene Electrotechniek en de Textielafdeling bevonden zich de paviljoens van 21 standhouders met hun electrotechnische

producten, waaronder een volledig ingerichte electriche machinesmederij. In de afdeling Textiel toonden 60 exposanten machines, apparaten en benodigdheden bestemd voor de textielindustrie. Ook was er een complete textielfabriek in werking waar de volledige fabricage vanaf de ruwe katoen tot overhemd gevolgd kon worden. Exposanten uit Engeland, Frankrijk, Duitsland, Zwitserland en Nederland maakten dit mogelijk door het beschikbaar stellen van machines en electromotoren. De textielarbeid(st)ers uit de Twentse textielfabrieken stelden zich welwillend beschikbaar tijdens de werking van deze fabriek. Ook het pluimveebedrijf, de zuivelindustrie en de land- en tuinbouw kreeg een belangrijke plaats op deze tentoonstelling, waarbij de toepassing van electriciteit in deze bedrijfstakken getoond werd. In deze afdeling bevond zich ook een electriche houtbewerkingsfabriek, waar complete deuren werden vervaardigd, die direct vanaf het Zevenmijlsterrein naar diverse afnemers in binnen- en buitenland werden verzonden.

Oorlog 1914-1918

Naast alle technische zaken waren er ook propagandastands van verenigingen op algemeen gebied, zoals "Het Groene Kruis", de Bond voor Vreemdelingenverkeer in Twente, de Stichting Jeugdherbergen in Twente, de Vereniging voor Dierenbescherming afdeling Enschede en de Vereni-

ging "Voor Volkenbond en Vrede". Een bijzondere plaats werd ingericht voor de collectie M. Frankenhuis bestaande uit een "Historische afdeling en Textiel 1914-1918". Vele herinneringen en merkwaardigheden uit de oorlog 1914-1918 werden daar geëxposeerd. Affiches en documenten gaven een duidelijk beeld van de terugslag door de oorlog op de handel in het algemeen en de textielnijverheid in het bijzonder. Zo waren er vele "ersatz"-artikelen te zien. Documenten herinnerden onder andere aan het verblijf van gerepatrieerde krijgsgevangenen in Enschede en de smokkelhandel in het Twentse grensgebied. Interessant was ook een zeldzame collectie van honderden ellematen, die in de loop der eeuwen gebruikt werden. Prachtige exemplaren getuigden van hoogstaande kunstzin van vroegere handwerkers. Ook de geschiedenis van de radio werd met een uitgebreide collectie, speciaal op het gebied van radio-amateurisme in Twente, uitgebeeld. Waar de collectie Frankenhuis is gebleven hebben we helaas niet kunnen achterhalen. Tijdens de tentoonstellingsdagen werden laswedstrijden gehouden om de "Gouden Electrode van Nederland". Deze werd gewonnen door de heer J.W. Eman uit Goor. Dagelijks werden congressen en vergaderingen gehouden door verschillende verenigingen die werkzaam waren op het gebied van de electrotechniek, stroomlevering, nationale veiligheid, architectuur en bouwnijverheid.

Ties Wiegman

Exposities Ibex 1908, Elite 1926 en Elrate 1927 beschreven in de nummers 7, 10 en 11.
Bronnen: Gemeente-archief.

De entreehal van de Zevenmijls aan de Nieuwe Schoolweg met lichttoren. De tentoonstelling werd door maar liefst 115.000 betalende bezoekers bezocht.